



**NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Služba za epidemiologiju

*Institute of Public Health Osijek-Baranja County
Department of Epidemiology*

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: nzjz-os@zzjz-osijek.hr

**POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI**

*ABORTIONS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2022*

Autor:

**Nikola Kraljik, dr. med.
specijalist javnog zdravstva**

*Grafička priprema:
Željko Vajak, prof*

www.zzjz-osijek.hr

OSIJEK, SRPANJ 2023. GODINE

UVOD

Prema Zakonu o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece, čl. 15 st. 2. u Republici Hrvatskoj žena može legalno izvršiti pobačaj bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja traje do 10 tjedana. Prema istom Zakonu te na temelju rješenja Ministarstva zdravstva od 01.09.1996. godine prekid trudnoće se može obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Svaka trudnoća koja ne završi porođajem, u skladu sa zakonskim propisima, prijavljuje se na odgovarajućem obrascu. Prijave za sve vrste pobačaja se dostavljaju u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Obrazac Prijava prekida trudnoće ispunjava se za žene hospitalizirane zbog svake trudnoće završene prekidom do 22 tjedna trudnoće, osim u slučaju medicinski indiciranog prekida trudnoće. Za neizneseno dijete iznad 22 tjedna gestacije ispunjava se obrazac Prijava perinatalne smrti. U trudnoću završenu prekidom trudnoće ubraja se: izvanmaternična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeca, spontani i legalno inducirani prekid trudnoće.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti SZO–deseta revizija (MKB X), pobačaji trudnoće obuhvaća sljedeće dijagnoze:

- O00 Izvanmaternična trudnoća**
- O00.0 Abdominalna trudnoća
- O00.1 Tubarna trudnoća
- O00.2 Ovarijalna trudnoća
- O00.8 Ostale izvanmaternične trudnoće
- O00.9 Izvanmaternična trudnoća nespecificirana
- O01 Mola hydatidosa (hidatidozna mola)**
- O01.0 Klasična hidatidozna mola
- O01.1 Nepotpuna i parcijalna hidatidozna mola
- O01.9 Hidatidozna mola nespecificirana
- O02 Ostali abnormalni produkti začeca**
- O02.0 Odumrlo jajašce i nehidatidozna mola
- O02.1 Neostvoreni pobačaj (missed abortion)(abortus retentus)
- O02.8 Ostali specificirani abnormalni produkti začeca
- O02.9 Abnormalni produkt začeca nespecificiran
- O03 Spontani pobačaj**
- O04 Legalno induciran (medicinski) pobačaj**
- O05 Ostali pobačaj**
- O06 Nespecificirani pobačaj**

Autor

*Nikola Kraljik, dr. med.
specijalist javnog zdravstva*

Ukupni pobačaji

Tijekom 2022. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije prijavljeno je 554 pobačaja. U strukturi najzastupljeniji su pobačaji iz podskupine "legalno induciranih pobačaja" (MKB-10 O04.0-O04.9) kojih je bilo 206 ili 37,2%.

Ostali pobačaji u kojoj su prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti - 10. revizija (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06), a kojih je zabilježeno 179 (32,3%), od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 138 (77,1%), a ostalih (O00-O01, O05, O06) 41 (22,9%). Izvanmaternična trudnoća je evidentirana u 33 (18,4%) prijavljenih pobačaja.

Spontanih pobačaja (O03.0-O03.9) bilo je 169 ili 30,5%.

Većina legalno induciranih pobačaja 203 (98,5%) je učinjena na zahtjev žene, a 3 ili 1,5% radi prethodno utvrđene malformacije ploda ili drugih zakonom utvrđenih razloga. (Tablica 1 i 2)

U KBC Osijek od ukupno 511 pobačaja, najzastupljeniji su legalno inducirani pobačaji kojih je bilo 206 ili 40,3%. Spontanih pobačaja bilo je 157 (30,7%), a u podskupini ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) bilo je 148 ili 29,0% pobačaja, od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 113, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 35. (Tablica 1 i 2)

U OŽB Našice od ukupno 43 prekida trudnoće, najzastupljenija je bila podskupina ostalih pobačaja 31 (72,1%) od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) 25 i 2 izvanmaternične trudnoće (O00-O00.9), dok je ostalih (O01, O05, O06) bilo 4. Spontanih pobačaja bilo je 12 (27,9%) dok nije učinjen niti jedan legalno inducirani pobačaj u 2022. godini. (Tablica 1 i 2)

Omjer broja pobačaja prema broju živorođene djece padao je od 1991. godine kada je iznosio 1,2, da bi se od 1998. stabilizirao na 0,4 koliki je bio i u 2004. godini, a u 2005. godini on po prvi puta iznosi 0,3, a od 2014. - 2021. iznosio je 0,2, a u 2022. godini on ponovo iznosi 0,3. Na 100 poroda bilježimo 10 namjernih (legalno inducirani) pobačaja. (Tablica 1).

Najveći broj žena koje su imale pobačaj 2022. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bio je u dobi 30-39 godina (269 ili 48,6%) i u dobi 20-29 godina (202 ili 36,5%). Nešto više od jedne trećine žena s pobačajem u 2022. godini (205 ili 37,0%) nije imalo živorođene djece do sada. (Tablica 2 i 3).

U 2022. godini u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bilo je ukupno 25 pobačaja (4,5%) u dobi do 19 godina starosti (4 u dobi od 15-16 god. i 21 u dobi od 17-19 godina. Od tog 13 su bili legalno inducirani pobačaji. (Tablica 2)

Među ženama koje su imale legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena koje već imaju dvoje djece 58 (28,2%) i žena bez djece 50 (24,3%), dok je najviše spontanih pobačaja bilo kod žena bez djece 75 (44,4 %) i kod žena koje već imaju jedno dijete 57 (33,7 %). (Tablica 3)

Od žena kod kojih je evidentiran legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena koje do sada nisu imale pobačaja 139 (67,5%), zatim slijede žene koje su do sada imale jedan pobačaj 48 (23,3%) i žene sa dva pobačaja 14 (6,8 %). (Tablica 4)

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Tablica 1.

BROJ POBAČAJA PO KATEGORIJAMA, BROJ POBAČAJA NA 1 ŽIVOROĐENO DIJETE I BROJ LEGALNO INDUCIRANIH POBAČAJA NA 100 RODILJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U RAZDOBLJU 1990. - 2022. GODINE.

Godina	Broj poroda	Broj živorođene djece	Broj pobačaja							Broj pobačaja na 1 živorođeno dijete	Broj legalno induciranih pobačaja na 100 rodilja
			UKUPNO	od toga							
				spontani	%	legalno inducirani	%	ostali	%		
1990.*)	3.083	3.055	3.571	117	3,3	3.416	95,7	38	1,1	1,2	110,8
1991.*)	2.158	2.130	2.455	117	4,8	2.271	92,5	67	2,7	1,2	105,2
1992.*)	1.513	1.496	1.763	137	7,8	1.524	86,4	102	5,8	1,2	100,7
1993.*)	2.223	2.177	2.301	154	6,7	2.009	87,3	138	6,0	1,1	90,4
1994.*)	2.229	2.250	2.075	205	9,9	1.699	81,9	171	8,2	0,9	76,2
1995.*)	2.173	2.186	1.728	269	15,6	1.365	79,0	94	5,4	0,8	62,8
1996.*)	2.948	2.968	1.614	194	12,0	1.242	77,0	178	11,0	0,5	42,1
1997*)	2.998	3.004	1.552	247	15,9	1.124	72,4	181	11,7	0,5	37,5
1998.	3.681	3.714	1.574	293	18,6	977	62,1	304	19,3	0,4	26,5
1999.	3.575	3.574	1.546	310	20,1	942	60,9	294	19,0	0,4	26,3
2000.	3.435	3.453	1.361	214	15,7	876	64,4	271	19,9	0,4	25,5
2001.	3.225	3.257	1.279	209	16,3	810	63,3	260	20,3	0,4	25,1
2002.	3.131	3.168	1.184	156	13,2	780	65,9	248	20,9	0,4	24,9
2003.	2.920	2.951	1.080	130	12,0	685	63,4	265	24,5	0,4	23,5
2004.	2.944	2.973	1.098	137	12,5	702	63,9	259	23,6	0,4	23,8
2005.	3.194	3.225	983	141	14,3	556	56,6	286	29,1	0,3	17,4
2006.	3.090	3.126	1.013	108	10,7	605	59,7	300	29,6	0,3	19,6
2007.	3.033	3.050	972	120	12,3	513	52,8	339	34,9	0,3	16,9
2008.	3.135	3.167	1.008	115	11,4	489	48,5	404	40,1	0,3	15,6
2009.	3.281	3.317	924	97	10,5	466	50,4	361	39,1	0,3	14,2
2010.	2.982	3.008	907	114	12,6	441	48,6	352	38,3	0,3	14,8
2011.	2.933	2.969	925	124	13,4	451	48,8	350	37,8	0,3	15,4
2012.	2.962	3.009	836	125	15,0	375	44,9	336	40,2	0,3	12,7
2013.	2.839	2.871	736	114	15,5	345	46,9	277	37,6	0,3	12,2
2014.	2.750	2.789	638	75	11,8	307	48,1	256	40,1	0,2	11,2
2015.	2.576	2.611	567	82	14,5	291	51,3	194	34,2	0,2	11,3
2016.	2.428	2.445	529	67	12,7	249	47,1	213	40,3	0,2	10,3
2017.	2.377	2.414	525	191	36,4	212	40,4	122	23,2	0,2	8,9
2018.	2.336	2.375	584	124	21,2	210	36,0	250	42,8	0,2	9,0
2019.	2.274	2.315	539	160	29,7	179	33,2	200	37,1	0,2	7,9
2020.	2.341	2.384	568	145	25,5	212	37,3	211	37,1	0,2	9,1
2021.	2.365	2.420	487	168	34,5	172	35,3	147	30,2	0,2	7,3
2022.	2.171	2.206	554	169	30,5	206	37,2	179	32,3	0,3	9,5
Od toga (2022.):											
KBC OSIJEK	1.802	1.835	511	157	30,7	206	40,3	148	29,0	0,3	11,4
OŽB NAŠICE	369	371	43	12	27,9	0	0,0	31	72,1	0,1	0,0

*) Samo KB Osijek Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2022

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Tablica 2.

PREKIDI TRUDNOĆE PO KATEGORIJAMA I DOBNIM SKUPINAMA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO		Dob žene kada je napravljen prekid trudnoće										
			Adolescentice						Ostala dob				
	UKUPNO		UKUPNO		< 15 g.	15-16 g.	17-19 g.	UKUPNO		20-29 g.	30-39 g.	40-49 g.	50 g. i više
	broj	%	broj	%				broj	%				
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA													
UKUPNO	554	100,0	25	4,5	0	4	21	529	95,5	202	269	58	0
Spontani	169	30,5	8	4,7		2	6	161	95,3	52	88	21	
Legalno inducirani	206	37,2	13	6,3	0	2	11	193	93,7	86	87	20	
Ostali	179	32,3	4	2,2		0	4	175	97,8	64	94	17	0
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK													
UKUPNO	511	100,0	23	4,5	0	4	19	488	95,5	182	249	57	0
Spontani	157	30,7	6	3,8		2	4	151	96,2	47	83	21	
Legalno inducirani	206	40,3	13	6,3		2	11	193	93,7	86	87	20	
Ostali	148	29,0	4	2,7			4	144	97,3	49	79	16	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE													
UKUPNO	43	100,0	2	4,7	0	0	2	41	95,3	20	20	1	0
Spontani	12	27,9	2	16,7			2	10	83,3	5	5		
Legalno inducirani	0	0,0	0	0,0				0	0,0				
Ostali	31	72,1	0	0,0				31	100,0	15	15	1	

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2022

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Tablica 3.

BROJ ŽENA KOJE SU IMALE PREKID TRUDNOĆE PREMA BROJU ŽIVE DJECE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO	Broj ranije živorođene djece						
		0	1	2	3	4-6	7-8	9 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	554	205	157	100	53	37	1	1
%	100	37,0	28,3	18,1	9,6	6,7	0,2	0,2
Spontani	169	75	57	19	11	6		1
%	30,5	44,4	33,7	11,2	6,5	3,6		0,6
Legalno inducirani	206	50	43	58	36	19		
%	37,2	24,3	20,9	28,2	17,5	9,2		
Ostali	179	80	57	23	6	12	1	
%	32,3	44,7	31,8	12,8	3,4	6,7	0,6	
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	511	189	141	94	51	34	1	1
%	100	37,0	27,6	18,4	10,0	6,7	0,2	0,2
Spontani	157	69	52	18	11	6		1
%	30,7	43,9	33,1	11,5	7,0	3,8		0,6
Legalno inducirani	206	50	43	58	36	19		
%	40,3	24,3	20,9	28,2	17,5	9,2		
Ostali	148	70	46	18	4	9	1	
%	29,0	47,3	31,1	12,2	2,7	6,1	0,7	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	43	16	16	6	2	3		
%	100	37,2	37,2	14,0	4,7	7,0		
Spontani	12	6	5	1				
%	27,9	50,0	41,7	8,3				
Legalno inducirani	0							
%	0,0							
Ostali	31	10	11	5	2	3		
%	72,1	32,3	35,5	16,1	6,5	9,7		

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2022

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

Tablica 4.

BROJ ŽENA PREMA BROJU RANIJIH PREKIDA TRUDNOĆE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI – PREMA KATEGORIJI SADAŠNJEG PREKIDA TRUDNOĆE

Kategorija sadašnjeg prekida trudnoće	Broj ranijih prekida trudnoće - ukupno							
	Ukupno	0	1	2	3	4	5	6 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	554	393	116	30	6	4	3	2
%	100,0	70,9	20,9	5,4	1,1	0,7	0,5	0,4
Spontanih	169	119	36	9	3		1	1
%	30,5	70,4	21,3	5,3	1,8		0,6	0,6
Legalno induciranih	206	139	48	14	2	3		
%	37,2	67,5	23,3	6,8	1,0	1,5		
Ostalih	179	135	32	7	1	1	2	1
%	32,3	75,4	17,9	3,9	0,6	0,6	1,1	0,6
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	511	358	111	27	6	4	3	2
%	100,0	70,1	21,7	5,3	1,2	0,8	0,6	0,4
Spontanih	157	109	35	8	3		1	1
%	30,7	69,4	22,3	5,1	1,9		0,6	0,6
Legalno induciranih	206	139	48	14	2	3		
%	40,3	67,5	23,3	6,8	1,0	1,5		
Ostalih	148	110	28	5	1	1	2	1
%	29,0	74,3	18,9	3,4	0,7	0,7	1,4	0,7
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	43	35	5	3				
%	100,0	81,4	11,6	7,0				
Spontanih	12	10	1	1				
%	27,9	83,3	8,3	8,3				
Legalno induciranih	0							
%	0,0							
Ostalih	31	25	4	2				
%	72,1	80,6	12,9	6,5				

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2022